

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
ต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

Guidelines for Parental Engagement According to the Opinions of
Administrators and Teachers Towards Online Education Management
in the New Normal Era of Educational Institutions Under Phra Nakhon
Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1

เจียรรัตน์ แป๊ะสมบุญ¹ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²

Tianrat Paesomboon, Pimolpun Phetsombat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู จำนวน 333 คน และ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับความต้องการจำเป็น PNI^{Modified} และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ (1) ด้านการอบรมเลี้ยงดู ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนถนัด (2) ด้านการติดต่อสื่อสาร ครูคอยให้ความรู้แนะแนวทางการใช้งานแอปพลิเคชันต่าง ๆ (3) ด้านการอาสาสมัครสถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

Received: 2022-11-04 Revised: 2022-12-12 Accepted: 2022-12-22

¹ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi. e-mail: Tianrat_p@mail.rmUTT.ac.th

² คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Corresponding Author e-mail: Pimolpun_p@rmUTT.ac.th

ของผู้เรียนกับสถานศึกษา (4) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองต้องเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน (5) ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองและครูร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดูแล ส่งเสริม และ แก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน (6) ด้านการร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองปลูกฝังคุณธรรมสิ่งที่ดี และมีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง; การจัดการศึกษาระบบออนไลน์; ยุคนิวอร์มัล

Abstract

This research aimed to 1) investigate the current state and desirable state of parental engagement based on the opinions of administrators and teachers towards online education management in the new normal era of educational institutions under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 2) explore the practical approach of parental engagement based on the opinions of administrators and teachers towards online education management in the new normal era of educational institutions under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. The research sample consisted of 333 administrators and teachers. The key informants included six secondary school administrators. The instruments were questionnaires and interview forms. To analyze the data, the researcher conducted the statistics consisting of percentage, mean, standard deviation, Priority Needs Index (PNI_{Modified}), and content analysis for the qualitative study. The result revealed that: 1) the current state of parental showed a high level in an overview. The overall desirable state of parental engagement appeared to be at the highest level. 2) For the practical approach of parental engagement, (1) Parenting: Parents were involved in caring for and promoting behaviors in the areas of their students' specialties. (2) Communication: Teachers provided guidance and use of various applications. (3) Volunteers: Schools held parent meetings to allow parents to participate in the management of learners' education with schools. (4) Home Learning: Parents must be good advisers to students. (5) Decision-making: Parents and teachers discussed and exchanged opinions on caring for children, promoting and solving problems involving behaviors of students. (6) Cooperation with the community: Parents instilled good morals and mind in their children's ethics and built good relationships in the family.

Keywords: Parental Engagement; Online Education Management; the New Normal Era

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง เป้าหมายและหลักการในการจัดการระบบการศึกษาต้องดำเนินไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีในการดำเนินชีวิตในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนั้นในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติจึงไม่ใช่หน้าที่ของสถานศึกษาและครูสอนเท่านั้น แต่ยังมียุทธศาสตร์ที่สำคัญอีก 3 กลุ่ม คือ ตัวผู้เรียนหรือนักเรียน กลุ่มของครอบครัวหรือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และกลุ่มของชุมชนที่ต้องร่วมมือกันเพื่อเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่ดีให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ดวงกมล สีนเพ็ง, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (มาตรา 43) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 (2) ที่กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมีองค์คณะบุคคล ที่เรียกว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการสรรหาและแต่งตั้งจากชุมชน ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน ทำหน้าที่บริหารควบคุม บริหารจัดการการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางและนโยบายการศึกษาของชาติ แต่ในความเป็นจริง สังคม ชุมชน สมาชิกของครอบครัว สถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษายังขาดแนวทางในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ด้านการเรียนการสอนเป็นรูปแบบผสมที่ประกอบด้วย 1) รูปแบบเดิมหมายถึงการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนในพื้นที่ที่ไม่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ 2) รูปแบบการจัดการ เรียนการสอนออนไลน์ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อ และ 3) รูปแบบผสมระหว่างการเรียนแบบเดิม และแบบออนไลน์ ตามสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลง โดยให้สถานศึกษาปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผล และ การจัดการการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ซึ่งในทางปฏิบัติถือว่าเป็นเรื่องที่ท้าทายและยากต่อการ ดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพได้ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเรื่องของการจัดการหลักสูตร วิธีการสอนของครู การจัดหาทรัพยากร อุปกรณ์เทคโนโลยี การวัดและประเมินผลการศึกษาของผู้เรียน เพราะสภาพความเป็นจริงพบว่า ผู้เรียน ส่วนมากมีปัญหาและข้อจำกัดทางด้านความยากจนการไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี(ปิยะวรรณ ปานโต, 2563) อีกทั้งกรณีผู้ปกครองมีปัญหาด้านรายได้ ไม่มีเวลาที่จะอยู่บ้านเพื่อดูแล เข้มงวดกับการเรียนของนักเรียนที่บ้านได้ ดังที่ธานีรินทร์ อินทวิเศษ ธนวัฒน์ เจริญชา และพิชญาภา ยวงสร้อย (2564) ได้สรุปภาพสะท้อนการศึกษาไทยหลังโควิด 19 พบว่า เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจากการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากการศึกษามีองค์ประกอบและโครงสร้างมากมาย การ

จัดการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ที่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสูงสำหรับผู้เรียนทุกคน ต้องพึ่งพาหลายปัจจัย ทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ และความพร้อมของครอบครัวและนักเรียนในการเรียนรู้ จากที่บ้าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนจำนวนมาก โดยเฉพาะที่มาจากครอบครัวที่ยากจนถูกทิ้งไว้ข้างหลัง อีกทั้งมีความชัดเจนในเรื่องโอกาสการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาซึ่งไม่สามารถทำได้อย่างในสถานการณ์ปกติ ข้อสรุปดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับการบริหารจัดการด้านวิชาการของโรงเรียน

ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ได้ระบุว่าการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลในสถานการณ์วิกฤติ ประกอบไปด้วย 1) หน่วยงานต้นสังกัดควรปรับหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่มีความยืดหยุ่น ปรับโครงสร้างเวลาเรียน ปรับลดเนื้อหาให้กระชับ และบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับสถานการณ์วิกฤติ 2) หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานระดับพื้นที่ควรส่งเสริมสนับสนุนการรวบรวมสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเป็นศูนย์สื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ครูสามารถนำมาเผยแพร่ และนำไป แลกเปลี่ยนและแบ่งปันกันใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางตามบริบทของสถานศึกษา 3) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานระดับพื้นที่และ สถานศึกษาร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ทางไกล (Distance Education) ควบคู่กับการจัดการเรียนในชั้น เรียน 4) หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤติ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง เน้นการใช้ผลงาน และการทดสอบระหว่างเรียน 5) หน่วยงานระดับพื้นที่และสถานศึกษาควรร่วมกันสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่มีความหลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับรูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้และบริบทของสถานศึกษาซึ่งกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนหลังโควิด-19 ที่กล่าวไปนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากพ่อ แม่ ผู้ปกครองค่อนข้างมาก จึงเกิดประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดเป็นช่องว่างทางการศึกษาที่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครอง และโรงเรียนในการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน นับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ที่สุดแก่ผู้เรียนพร้อมทั้งได้รับรู้ข้อดีและข้อบกพร่องร่วมกันเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาส่งเสริมในระดับอื่นที่สูงยิ่งขึ้นไป โดยบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในฐานะที่เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด และเป็นผู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีอนาคตที่ดีและดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้น อันจะส่งผลไปสู่การเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้ปกครองได้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โดยโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจะเกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียนและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อัน

ดีระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนอีกด้วย การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกันและเห็น ความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ (ประภาศ ปานเจียง และ สุภาวดี ธรรมรัตน์, 2564)

ซึ่งจากสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด ส่งผลให้ทางเขตพื้นที่มีนโยบาย หรือแนวทางในการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองของผู้เรียนด้วย จากเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,972 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

- 1) กลุ่มตัวอย่างใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับให้มีความ

คลาดเคลื่อนได้ 0.05 คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 333 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน

2) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 6 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีผลการประเมินด้านการบริหารงานที่เป็นเลิศ ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท/เอก ในสาขาบริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี/โท มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 และการหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.962

3.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Guided Interview)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 333 ฉบับ ให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Google Form ได้รับแบบสอบถาม จำนวน 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ครบตามที่ต้องการ

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูลแยกข้อมูล ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 6 คน และได้ครบทั้ง 6 คน ตามที่ต้องการ

3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

3) การประเมินความต้องการจำเป็นในครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อแสดงระดับความต้องการจำเป็นในด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ต่อไป

4) การวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10 มีอายุ 25 - 35 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 71.20 ตำแหน่งปัจจุบัน จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	สภาพปัจจุบัน ของการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง			สภาพที่พึงประสงค์ ของการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง			ความ ต้องการ จำเป็น	
							PNI	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	Mod ified	
1) ด้านการอบรมเลี้ยงดู	3.66	0.68	มาก	4.74	0.08	มากที่สุด	0.29	1
2) ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.16	0.59	มาก	4.99	0.04	มากที่สุด	0.19	2
3) ด้านการอาสาสมัคร	3.96	0.56	มาก	4.68	0.10	มากที่สุด	0.18	3
4) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	4.14	0.80	มาก	4.52	0.10	มากที่สุด	0.09	6
5) ด้านการตัดสินใจ	3.74	0.64	มาก	4.20	0.07	มาก	0.12	4
6) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	4.20	0.77	มาก	4.70	0.11	มากที่สุด	0.11	5
รวม	3.96	0.52	มาก	4.64	0.03	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.96, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ 4.20, S.D.= 0.77) รองลงมาคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร($\bar{X}$ =4.16, S.D.= 0.59) และด้านการอบรมเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}$ =3.66, S.D.= 0.68)

สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.64,

S.D.= 0.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ 4.99, S.D.=0.04) รองลงมาคือ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ($\bar{X}$ =4.74, S.D.= 0.08) และด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}$ =4.20, S.D.= 0.07) ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเรียงความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.09 ถึง 0.29 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดู มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (0.29) รองลงมาเป็นด้านการติดต่อสื่อสาร (0.19) และด้านการอาสาสมัคร (0.18) มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สามารถเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นและสรุปผลได้ ดังนี้

1) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการอบรมเลี้ยงดู ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมพฤติกรรมต่าง ๆ ในด้านที่นักเรียนถนัดและมีความสนใจ ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ปกครองและนักเรียนร่วมพูดคุย ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว และเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้ปกครองมีความเข้าใจพัฒนาการของอารมณ์เด็กในแต่ละวัย และรู้จักแยกแยะประเด็นปัญหา พูดคุยกันเป็นประจำ คอยถามและรับฟังปัญหา ความคิดเห็นของนักเรียนโดยให้คำแนะนำที่เหมาะสม มีความเข้าใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เข้ากับยุคสมัย ให้ความยืดหยุ่นที่เหมาะสมไม่เคร่งครัดหรือบังคับตัวนักเรียนมากเกินไป พูดคุยหารือร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู หรือผู้ปกครองกับผู้ปกครองด้วยกัน เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการรับฟังคำตอบและการอธิบายของเด็กนักเรียน โดยครูมีส่วนช่วยผู้ปกครองในการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ให้กับเด็ก ๆ เพื่อให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ตรงกัน

2) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการติดต่อสื่อสาร ครูคอยให้ความรู้แนะแนวทาง อธิบายถึงประโยชน์ ความสำคัญและการใช้งานแอปพลิเคชันต่าง ๆ จัดทำคู่มือการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันรวมถึงแนะนำดูแลการใช้งานในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนะนำแนวทางและคอยเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ปกครองและนักเรียนในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างความเข้าใจร่วมกันกับผู้ปกครองและนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงการเปิดใจในการเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยี ไม่ปิดกั้นการเรียนรู้

3) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการอาสาสมัคร สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้เรียนกับสถานศึกษา สร้างการรับรู้ถึงประโยชน์ข้อดี และให้ผู้ปกครองทำความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน ทำความเข้าใจในความสำคัญของการจัดการศึกษา

4) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองต้องเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน คอยกำกับติดตาม ให้ความสนใจกับกิจกรรม ดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียน ทบทวนการเรียนรู้ร่วมกันกับนักเรียน คอยถามให้คำชมเชย สนใจและเข้าใจในพฤติกรรมของนักเรียน ในพัฒนาการในวัยของเด็ก เมื่อเห็นถึงพฤติกรรมไม่เหมาะสมหาทางออกร่วมกับครูในการแก้ไขปัญหา

5) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด สังเกตพฤติกรรม ในช่วงที่นักเรียนอยู่ที่บ้านและเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน ผู้ปกครองและครูร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดูแล ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของนักเรียน และร่วมกันหาข้อสรุปที่ดีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อชี้แนะระหว่างครูและผู้ปกครองในการที่จะพัฒนาดูแลเด็กนักเรียน รวมทั้งมีการจัดทำแบบประเมินครูเพื่อเสนอข้อแนะนำ

6) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองปลูกฝังคุณธรรมสิ่งที่ดี ดูแลเอาใจ สร้างจริยธรรมลูกก่อนเข้าสังคม มีการแนะนำวิธีการอยู่ร่วมกับสังคม สอนและอบรม ให้เห็นถึงความสำคัญของส่วนรวมและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม และมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการอบรมเลี้ยงดู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับชุมชน และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม คอยสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนและโรงเรียนจัดขึ้น และต้องการเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน เพื่อพัฒนาและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ปัญญานนท์(2021) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านผึ้ง (มอสิห์ประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านผึ้ง (มอสิห์ประชาสรรค์) สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน และด้านการอบรมเลี้ยงดู

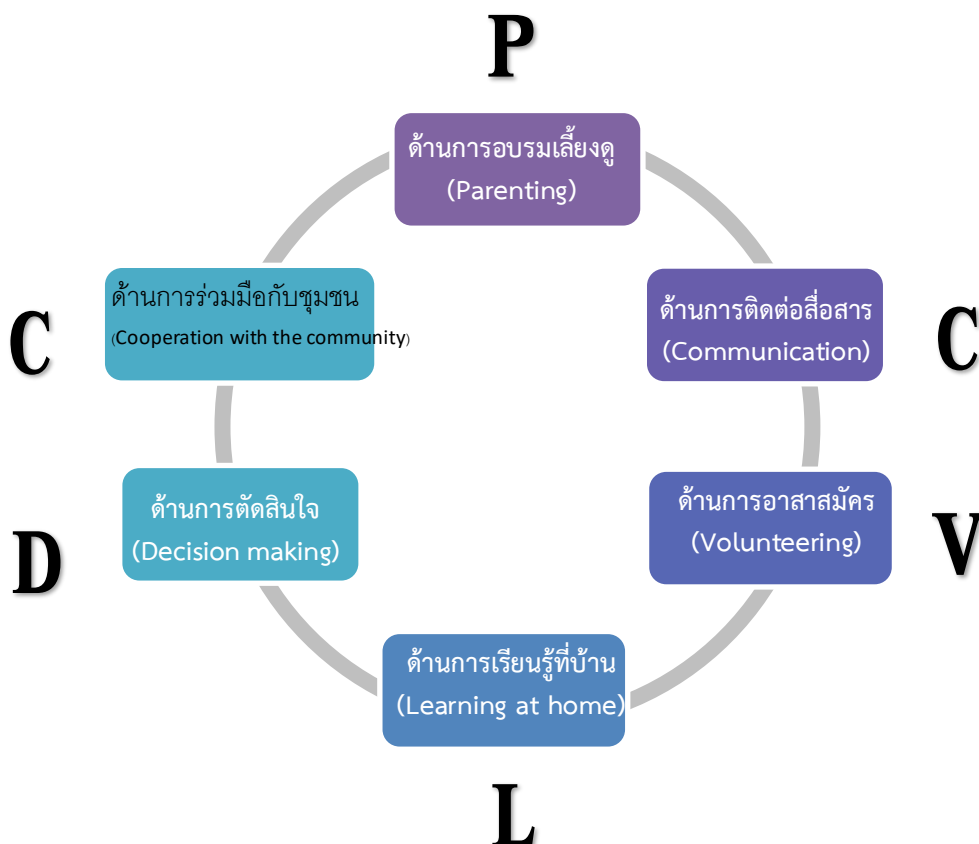
2. สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้านการอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของสถานศึกษา ผู้ปกครองจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน เนื่องจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในฐานะที่เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้น อันจะส่งผลไปสู่การเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้ปกครองได้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โดยโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกันและเห็น ความสำคัญในการจัดการศึกษา ร่วมกัน สนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาริ

กตিকা (2540 อ้างถึงใน ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง, 2559, หน้า 96) กล่าวว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่สามารถที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียน เป็นอย่างดีในการเตรียมความพร้อมให้เด็กร่วมกับโรงเรียนและผู้ปกครองก็จะเกิดความศรัทธาต่อโรงเรียนและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุณิสา แก้วประสงค์ (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนปีคอนเฮาส์แยมสอาดลาดพร้าว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนปีคอนเฮาส์แยมสอาดลาดพร้าว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. การจัดเรียงความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ภาพรวมมีความจำเป็นทุกข้อ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านการอบรมเลี้ยงดู มีค่าความจำเป็นสูงที่สุดอาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีสาเหตุปัจจัยที่หลากหลาย เช่น ปัญหาจากเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ปกครองขาดรายได้ในการนำมาสนับสนุนการเรียนการสอน , ปัญหาครอบครัวพ่อแม่หย่าร้าง แยกทางกันนักเรียนต้องอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งไม่มีกำลังและความสามารถในการดูแลบุตรหลานให้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้รวมถึงอาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ทำให้ไม่มีเวลาให้กับลูกเท่าที่ควรสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ และคนอื่นๆ (2540 : 126) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองไม่สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้มากเท่าที่ควร อาจจะเป็นเพราะสาเหตุมาจากเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้แต่ละคนพยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อหารายได้มาจุนเจือ ครอบครัว ทำให้ผู้ปกครองมีบทบาทของการมีส่วนร่วมมากขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วยแนวทาง 6 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
ที่มา : เขียวรัตน์ แป๊ะสมบุญ, 2565

ด้านการอบรมเลี้ยงดู

1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมพฤติกรรมต่าง ๆ ในด้านที่นักเรียนถนัดและมีความสนใจ
2. ผู้ปกครองและนักเรียนร่วมพูดคุย ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว
3. ผู้ปกครองมีความเข้าใจพัฒนาการของอารมณ์เด็กในแต่ละวัย และรู้จักแยกแยะประเด็นปัญหา พูดคุยกันเป็นประจำ คอยถามและรับฟังปัญหา ความคิดเห็นของนักเรียนโดยให้คำแนะนำที่เหมาะสม

ด้านการติดต่อสื่อสาร

1. ครูคอยให้ความรู้แนะแนวทาง อธิบายถึงประโยชน์ ความสำคัญและการใช้งานแอปพลิเคชันต่าง ๆ

2. จัดทำคู่มือการเข้าใช้งานแอปพลิเคชันรวมถึงแนะนำดูแลการใช้งานในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านการอาสาสมัคร

1. มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้เรียนกับสถานศึกษา

2. ผู้ปกครองทำความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน ทำความเข้าใจในความสำคัญของการจัดการศึกษา

ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน

1. ผู้ปกครองต้องเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน คอยกำกับติดตาม ให้ความสนใจกับกิจกรรม ดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนทบทวนการเรียนรู้ร่วมกันกับนักเรียน คอยถามให้คำชมเชยสนใจและเข้าใจในพฤติกรรมของนักเรียนในพัฒนาการในวัยของเด็ก

2. เมื่อเห็นถึงพฤติกรรมไม่เหมาะสมหาทางออกร่วมกับครูในการแก้ไขปัญหา

ด้านการตัดสินใจ

1. ผู้ปกครองต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด สังเกตพฤติกรรม ในช่วงที่นักเรียนอยู่ที่บ้านและเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน

2. ผู้ปกครองและครูร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดูแล ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

3. มีการจัดทำแบบประเมินครูเพื่อเสนอข้อแนะนำต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ด้านการร่วมมือกับชุมชน

1. ผู้ปกครองปลูกฝังคุณธรรมสิ่งที่ดี ดูแลเอาใจ สร้างจริยธรรมลูกก่อนเข้าสังคม

2. มีการแนะนำวิธีการอยู่ร่วมกับสังคม สอนและอบรม ให้เห็นถึงความสำคัญของส่วนรวม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม และมีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ด้านการอบรมเลี้ยงดู จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีการดูแลเอาใจใส่และมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และ ผู้ปกครองมีการรับฟังและตอบคำถาม อธิบายข้อสงสัยที่ได้ก็มี ตอบสนองอารมณ์ของเด็กได้อย่างเหมาะสม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ดังนั้น ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ดูแลนักเรียนให้มาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรเวลาในการพูดคุยและทำกิจกรรมร่วมกันกับนักเรียนเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภาพในครอบครัว โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียน เช่น กิจกรรมรักการอ่าน และผู้ปกครองเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา เรื่องการเลี้ยงลูก การส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น

2) ด้านการติดต่อสื่อสาร จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการเข้าใช้แอปพลิเคชัน เช่น Zoom, Line Meeting หรือ Google Classroom เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนกับครูผู้สอนผ่านระบบออนไลน์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น โรงเรียนควรจัดให้มีการพบปะระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครอง เพิ่มช่องทางการติดต่อที่เข้าถึงง่ายเช่น กลุ่มLine ห้องเรียน หรือเพจ facebook เป็นต้น ครูจัดทำสื่อ เอกสาร รวมทั้งคู่มือประกอบการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์เกี่ยวกับการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจได้ง่าย เพื่อที่จะนำไปศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3) ด้านการอาสาสมัคร จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองเข้าร่วมการจัดการศึกษาของผู้เรียนที่สถานศึกษาด้วยความสมัครใจ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม โดยมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง หรือสมาคมผู้ปกครองเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ระหว่างบ้านและโรงเรียน ส่งเสริมให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมกีฬา ผู้ปกครอง เป็นต้น โดยโรงเรียนมีการคัดเลือกผู้ปกครองอาสาสมัครให้เหมาะสมกับงานต่าง ๆ โรงเรียนจัดระบบให้เกียรติและยกย่องผู้ปกครองอาสาสมัครที่ชัดเจน

4) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีหน้าที่ให้การช่วยเหลือให้ความรู้ อบรม สั่งสอน ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และชมเชยผู้เรียนในหน้าที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผู้ปกครองควรดูแลนักเรียนให้ทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอ ให้คำชมเชย เมื่อนักเรียนทำงานเสร็จตามเวลา มีความรับผิดชอบ ผู้ปกครองต้องคอยดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากพบปัญหาหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ปรึกษาครูประจำชั้นเพื่อร่วมกันหาทางแก้ไข นอกจากนี้ผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กโดยจัดมุมหนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่านที่บ้าน โรงเรียนจัดอบรมหรือสัมมนา ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการจัดสภาพการเรียนรู้ที่บ้านอีกด้วย

5) ด้านการตัดสินใจ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำครูผู้สอนเกี่ยวกับการช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน จากผลการวิจัย พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปลูกฝังและพัฒนาผู้เรียน ให้ตระหนักถึงความสำคัญของส่วนรวม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบ้านและชุมชน เช่น พานักเรียนไปร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้นักเรียนได้เรียนรู้ เพื่อเกิดความรู้ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงการมีส่วนร่วม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาในสังกัด หรือหน่วยงานอื่น

2) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการอบรมเลี้ยงดู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการศึกษาระบบออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 หรือหน่วยงานอื่น เพราะเป็นด้านที่มีความต้องการสูงสุด นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551.

กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. (2540). การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2551). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประกาศ ปานเจียง, และสุภาวดี ธรรมรัตน์. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด

การศึกษาโรงเรียนเขาชัยสน อำเภอลำดวน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัทลุง. การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ.

ปิยะวรรณ ปานโต. (2563). การจัดการเรียนการสอนของไทยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร.

วาริ กติกา. (2540). การรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา
อนุบาลโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา.

สุกัญญา ปัญญานนท์. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านผึ้ง(มอสีห์ประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
เขต 1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.